

Sygn. akt: III U 472/15

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 8 września 2015r.

Sąd Okręgowy w Ostrołęce III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący:	SSO Bożena Beata Bielska
Protokolant:	starszy sekretarz sądowy Beata Ossowska

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 8 września 2015r. w O.

sprawy z odwołania S. Ś.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w P.

o prawo do emerytury

na skutek odwołania S. Ś.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w P.

z dnia 29.05.2015r. **znak** (...)

orzeka:

1. zmienia zaskarżoną decyzję i przyznaje S. Ś. prawo do emerytury od dnia 01.05.2015r.;
2. stwierdza brak odpowiedzialności organu rentowego za nieustalenie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji.

UZASADNIENIE

S. Ś. wniósł odwołanie od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w P. z dnia 29.05.2015r., odmawiającej mu prawa do emerytury wskazując, że na dzień 1.01.1999r. nie udowodnił wymaganego 15-letniego okresu pracy w szczególnych warunkach. Odwołujący domagał się zaliczenia do pracy w szczególnych warunkach okresu zatrudnienia w A. (...) w P. od 16.12.1974r. do 14.03.1981r. i od 03.03.1986r. do 31.07.1991r.

W odpowiedzi na odwołanie ZUS wniósł o jego oddalenie. Podniósł, że S. Ś. nie spełnia warunków do przyznania wcześniejszej emerytury, gdyż pomimo osiągnięcia wymaganego wieku emerytalnego 60 lat i legitymowania się na dzień 1.01.1999r. ponad 25-letnim ogólnym stażem pracy, nie posiada wymaganego 15-letniego okresu pracy w szczególnych warunkach. Organ rentowy wskazał, że do pracy w szczególnych warunkach nie zaliczył okresu zatrudnienia w A. (...) w P. od 16.12.1974r. do 14.03.1981r. i od 03.03.1986r. do 31.07.1991r., ponieważ nie złożył świadectwa pracy w szczególnych warunkach za te okresy. Z tych względów zdaniem organu rentowego zaskarżona decyzja jest prawidłowa.

Sąd ustalił i zważył, co następuje:

W dniu 21.05.2015r. S. Ś. złożył w ZUS wniosek o emeryturę. Po rozpoznaniu tego wniosku organ rentowy uznał za udowodniony na dzień 01.01.1999r. ogólny okres pracy wynoszący 25 lat i 27 dni okresów składkowych. ZUS uznał jednak, że odwołujący nie udowodnił wymaganych 15 lat pracy w szczególnych warunkach, dlatego w dniu 29.05.2015r. wydał zaskarżoną decyzję, w której odmówił prawa do emerytury.

Odwołujący domagał się zaliczenia do pracy w szczególnych warunkach okresu zatrudnienia w A. (...) w P. od 16.12.1974r. do 14.03.1981r. i od 03.03.1986r. do 31.07.1991r. oraz przyznania mu prawa do emerytury.

W ocenie Sądu odwołanie od w/w decyzji ZUS jest zasadne.

Zgodnie z art. 184 ustawy z dnia 17.12.1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych w związku z § 4 Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7.02.1983r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. Nr 8, poz. 43 ze zm.) pracownik, który wykonywał prace w szczególnych warunkach, wymienione w wykazie A stanowiącym załącznik do rozporządzenia, nabywa prawo do emerytury, jeżeli spełni następujące warunki:

- 1) osiągnął wiek emerytalny wynoszący 60 lat dla mężczyzn,
- 2) w dniu wejścia w życie ustawy emerytalnej, tj. 1.01.1999r. ma wymagany 25-letni okres zatrudnienia (mężczyźni), w tym co najmniej 15 lat pracy w szczególnych warunkach,
- 3) nie przystąpił do otwartego funduszu emerytalnego albo złożył wniosek o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w OFE, za pośrednictwem ZUS, na dochody budżetu państwa,

Poza sporem jest, że odwołujący spełniał przesłanki określone w pkt 1 i pkt 3. Przedmiotem sporu było natomiast to, czy S. Ś. na datę 1.01.1999r. legitymował się 15-letnim okresem pracy w szczególnych warunkach.

Z akt emerytalnych wynika, że przy ustalaniu prawa do emerytury ZUS uznał, że odwołujący na datę 1.01.1999r. legitymuje się okresem pracy w szczególnych warunkach w wymiarze 4 lata 11 miesięcy i 19 dni. Jest to okres zatrudnienia w A. (...) w (...)03.1981r. do 02.03.1986r. Sąd ustalił, że okres ten został zaliczony w oparciu o świadectwo pracy w szczególnych warunkach, wystawione przez (...) Sp. z o.o. w S. w dniu 10.02.2015r. (k. 7a.e.). W świadectwie tym wskazano, iż odwołujący w A. (...) w P. był zatrudniony w okresie od 05.12.1973r. do 31.07.1991r. a w okresie od 15.03.1981r. do 02.03.1986r. wykonywał pracę w szczególnych warunkach na stanowisku odlewacz żywic syntetycznych, wskazaną w – Wykazie A Dział IV poz. 17 Rozporządzenia RM z 07.02.1983r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze oraz w Wykazie A Dział IV poz. 17 pkt 12 Zarządzenia Nr 17 Ministra Górnictwa i Energetyki z dnia 12.08.1983r. w sprawie określenia stanowisk pracy w resorcie górnictwa i energetyki, na których wykonywane są prace w szczególnych warunkach.

W/w świadectwo pracy w szczególnych warunkach obejmuje tylko część okresu zatrudnienia w A. (...) w P., jednak zdaniem Sądu nie stoi to na przeszkodzie zaliczeniu do pracy w szczególnych warunkach także żądanego przez S. Ś. okresu od 16.12.1974r. do 14.03.1981r. i od 03.03.1986r. do 31.07.1991r. Zauważyć należy, że świadectwo pracy w szczególnych warunkach zostało wystawione nie przez pracodawcę, lecz przez przechowawcę akt osobowych byłych pracowników A. a przy jego wydawaniu kierowano się nazwą stanowiska pracy odwołującego, a nie rodzajem wykonywanych czynności.

Sąd uzyskał akta osobowe S. Ś.. Wynika z nich, że został on zatrudniony od 05.12.1973r. jako ślusarz remontowy a od 16.12.1974r. został przeniesiony na Wydział żywic na stanowisko ustawiacza maszyn i urządzeń odlewniczych, na którym pracował do 14.03.1981r., przy czym przez część okresu był również brygadziwą. Od 15.03.1981r. otrzymał angaż odlewacza żywic syntetycznych a z dniem 01.07.1983r. stanowisko konserwatora urządzeń zalewowych, na którym pracował do 30.06.1984r. Następnie w okresie od 01.07.1984r. do 02.03.1986r. odwołujący zajmował

stanowisko konserwatora automatycznych linii odlewniczych a od 03.03.1986r. do – 31.07.1991r. stanowisko ślusarza remontowego.

Zdaniem Sądu S. Ś. wykazał, że także w spornych okresach od 16.12.1974r. do 14.03.1981r. i od 03.03.1986r. do 31.07.1991r. wykonywał pracę w szczególnych warunkach.

W oparciu o zeznania odwołującego, zeznania świadków K. J., A. M. i M. P. Sąd ustalił, iż S. Ś. w okresie od 16.12.1974r. do 31.07.1991r. pracował nieprzerwanie na Wydziale Przekładników w Dziale Odlewni żywic. W okresie od 16.12.1974r. do 30.06.1983r. jego czynności, niezależnie od nazwy stanowiska, polegały na obsłudze urządzenia do odlewania żywic syntetycznych, w którym następowało przygotowanie mieszanki zalewowej a następnie zalewanie form żywicą syntetyczną. W okresie od 16.12.1974r. do 30.06.1983r. odwołujący był operatorem tego urządzenia, a nadto dokonywał jego napraw. W okresie od 01.07.1983r. do 31.07.1991r. odwołujący zajmował się już tylko naprawianiem tych urządzeń.

S. Ś. zeznał w toku postępowania, iż od 16.12.1974r. pracował jako ustawiacz maszyn i urządzeń odlewniczych na wydziale przekładnika P42, od 18.03.1981r. zmieniono mu angaż odlewacza żywic, chociaż jego czynności były takie same. Następnie przeniesiono na stanowisko konserwatora linii odlewniczej i ślusarza, ale na tych stanowiskach wykonywał te same czynności, tj. naprawiał i robił przeglądy maszyn i urządzeń zalewowych. Z jego zeznań wynika też, że gdy miał angaż ustawiacza i odlewacza, do jego obowiązków należało obsługiwanie maszyny, która przygotowywała mieszankę zalewową i zalewała formy żywicą oraz naprawianie tej maszyny. Gdy zaś został przeniesiony na stanowisko konserwatora, to aż do końca zatrudniania dokonywał tylko napraw i remontów w/w maszyn. Odwołujący zeznał też, że w pewnym okresie osoby obsługujące maszyny również je naprawiały, a potem te czynności zostały rozdzielone i on już tylko dokonywał napraw i remontów.

Sąd dał wiarę w/w zeznaniom, gdyż są one logicznie powiązane z w/w danymi z akt osobowych i treścią zeznań świadków K. J., A. M. i M. P.. Z ich zeznań wynika, że S. Ś. w okresie od 16.12.1974r. do 31.07.1991r. pracował nieprzerwanie na Wydziale Przekładników w Dziale Odlewni żywic. Początkowo jego czynności polegały na obsłudze urządzenia do odlewania żywic syntetycznych, w którym następowało przygotowanie mieszanki zalewowej a następnie zalewanie form żywicą syntetyczną. Odwołujący był operatorem tego urządzenia, a nadto dokonywał jego napraw. Świadczyli też, że następnie odwołujący został przeniesiony na inne stanowisko, nie był już operatorem urządzeń do zalewania form, lecz zajmował się już tylko naprawianiem tych urządzeń. Z ich zeznań wynika też, że w Dziale był specjalny układ zalewowy, który składał się z odpowiednich maszyn do przygotowania mieszanki zalewowej, mieszania i do zalewania form masą żywiczną a osoby zatrudnione w Dziale Odlewni żywic obsługiwały ten zespół maszyn i wykonywały czynności dotyczące odlewania żywic i naprawiały te maszyny, zaś w późniejszym okresie te czynności rozdzielono i były osoby, które tylko wykonywały czynności dotyczące naprawy maszyn i urządzeń używanych tam w procesie produkcji.

Zdaniem Sądu zeznania świadków są wiarygodne, gdyż są to osoby albo pracujące na tym samym stanowisku, co odwołujący, albo osoby mające z nim codzienną styczność. A. M. i M. P. mają przyznane przez ZUS emerytury z tytułu pracy w szczególnych warunkach. Sąd miał również na uwadze, że w aktach osobowych odwołującego znajdują się dokumenty potwierdzające zeznania świadków. We wniosku o przeseregowanie z 1977r. (k. 58 akt osob.) wskazano, iż S. Ś. opanował proces przygotowania i zalewania na urządzeniu zalewowym. Wprawdzie w aktach osobowych znajduje się również wniosek o przeniesienie odwołującego z dniem 15.03.1981r. z agregatu zalewowego na składanie i rozbieranie form (k. 42 akt osob.), lecz z dokumentu – korespondencja wewnętrzna z dnia 06.04.1981r. (k. 41 akt osob.) wynika, iż wniosek o przeniesienie został uchylony z uwagi na sprzeciw związków zawodowych i odwołujący dalej pracował jako ustawiacz maszyn i urządzeń. Nadto zauważyć trzeba, że odwołujący od 01.07.1983r. pracował jako konserwator urządzeń zalewowych i konserwator automatycznych linii odlewniczych, a więc naprawiał i konserwował urządzenia używane do produkcji. Wprawdzie od 03.03.1986r. odwołujący miał już angaż ślusarza remontowego, lecz z angażu wynika, że nadal pracował na tym samym dziale TM-4, dlatego logicznym jest przyjęcie, że nadal naprawiał i konserwował urządzenia w dziale Odlewni żywic. Jednocześnie należy uznać, iż podstawowymi pracami wykonywanymi na tym dziale były prace związane z przetwórstwem żywic.

Mając na uwadze całokształt w/w okoliczności i rozważań Sąd uznał, że zebrany materiał dowodowy wyjaśnia w sposób dostateczny sposób wykonywania pracy przez S. Ś. i pozwala na ocenę, że w spornym okresie zatrudnienia w A. (...) w P. od 16.12.1974r. do 14.03.1981r. (6 lat 3 miesiące) i od 03.03.1986r. do 31.07.1991r. (5 lat 4 miesiące i 29 dni), tj. łącznie 11 lat 7 miesięcy i 29 dni wykonywał on w pełnym wymiarze czasu pracę w szczególnych warunkach. W pierwszym okresie była to praca wskazana w Wykazie A Dziale IV poz. 17 Rozporządzenia RM z 07.02.1983r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze a w drugim w Wykazie A dziale XIV poz. 25 Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 07.02.1983r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze. Po zaliczeniu w/w okresów odwołujący łącznie będzie posiadał 16 lat 7 miesięcy i 18 dni okresu pracy w szczególnych warunkach. Tym samym odwołujący spełnił wszystkie przesłanki warunkujące nabycie uprawnień do wcześniejszej emerytury, wynikające z art. 184 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych.

Biorąc pod uwagę powyższe Sąd w oparciu o art. 477¹⁴§2 kpc zmienił zaskarżoną decyzję z dnia 29.05.2015r. i przyznał S. Ś. prawo do emerytury począwszy od dnia 01.05.2015r.

Zgodnie z treścią art. 118 ust. 1a ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, Sąd był zobowiązany, przyznając odwołującemu prawo do emerytury, do zamieszczenia z urzędu w sentencji wyroku rozstrzygnięcia w przedmiocie odpowiedzialności organu rentowego, co do nieustalenia ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji, tj. zarówno przyznającego prawo do świadczenia, jak też jego brak (wyrok SN z dnia 28.04.2010 r, II UK 330/09, LEX 604220).

W ocenie Sądu w przedmiotowej sprawie brak było podstaw do obciążenia organu rentowego odpowiedzialnością za nieustalenie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji o przyznaniu odwołującemu prawa do emerytury. Ponieważ S. Ś. za sporne okresy nie złożył świadectwa pracy w szczególnych warunkach, zaistniała konieczność przeprowadzenia postępowania dowodowego w celu ustalenia rodzaju wykonywanych przez niego czynności. Dopiero jego przeprowadzenie pozwoliło na zaliczenie spornych okresów do pracy w szczególnych warunkach. Z tych względów Sąd stwierdził brak odpowiedzialności organu rentowego za nieustalenie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji.